

Málþroskagreiningar og hagnýt ráð fyrir fötluð börn með fjölbreyttan menningar- og tungumálabakgrunn

Birta Kristín Hjálmarsdóttir, Harpa
Stefánsdóttir, Ragna Laufey Þórðardóttir,
talmeinafræðingar á RGR

Ráðgjafar- og
greiningarstöð

Hvernig greinum við málproskavanda?

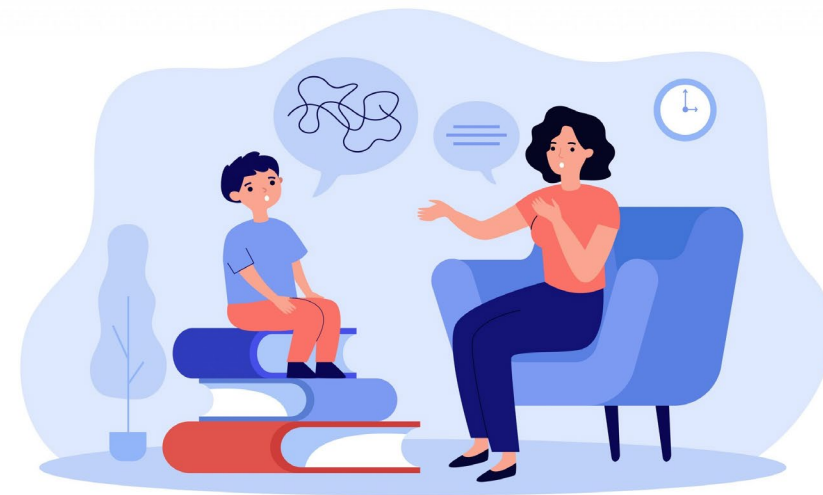
- Fáum bakgrunnsupplýsingar frá foreldrum og fagaðilum sem vinna með barninu
- Leggjum fyrir staðlað málproskapróf
- Þverfaglegt mat mikilvægt
- Mismunagreining

Hvernig greinum við málþroskavanda?

- Skoðum samskiptafærni barnsins
- Tökum málsýni
- Áhorf/myndbönd
- Klínískt mat

Áskoranir í greiningum á málþroska barna með fjölbreyttan tungumálabakgrunn

- Stöðluð próf á íslensku
 - Stöðluð á eintyngdum börnum
 - Getum ekki prófað móðurmálsfærni
- Upplýsingar eingöngu frá foreldrum
 - Fagaðilar geta yfirleitt eingöngu veitt upplýsingar um íslenskufærni
- Tími í íslensku málumhverfi skiptir miklu máli
 - Fjöldi ára
 - Hlutfall vökutíma

Áskoranir í greiningum á málþroska barna með fjölbreyttan tungumálabakgrunn

- Grunnsamskiptafærni (Basic Interpersonal Communication Skills/BICS) er yfirleitt náð á tveimur til þremur árum í nýju málumhverfi Cummins, 1982; Roessingh, 2005).
 - Eftir að „þögla tímabilið“ er búið
 - Hafa þarf í huga vökutíma í málumhverfinu
 - Hversu ríkt er málumhverfið?
- Dýpri tungumála skilningi og notkun (Cognitive Academic Language Proficiency/CALP) er yfirleitt náð á fimm til sjö árum í nýju málumhverfi.
 - Eftir að þessu stigi er náð þá eiga börn að geta tileinkað sér nám á íslensku

Lausnir

- Viðtal við foreldra um móðurmálsfærni
- Stöðluð málproskapróf
 - Önnur viðmið
- Fá ítarlegar bakgrunnsupplýsingar um stöðu íslensku
- Vökutími í íslensku málumhverfi
- Skoða samskiptafærni barnsins
 - Við foreldra á móðurmáli
 - Við íslenskumælandi einstaklinga
- Þverfaglegt mat

Bið er ekki í boði!!

- Sjónrænt dagskipulag
- Brú á milli tungumála
- Nýta myndir til þess að auka öryggi, þátttöku og sjálfstæði
- Notkun tákna (Tákn með Tali eða náttúruleg tákni)

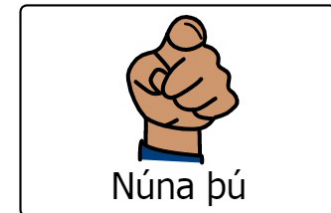

Icelandic: þetta tjáskiptaborð er hægt að nota með einstaklingum sem eiga erfitt með að tjá sig vegna tungumálaörðugleika eða fötlunar.

Hvað er til ráða?

- Gagnvirk samskipti
 - Bæði við fullorðna og börn
 - Gefum börnunum aðgang að orðaforða sem hægt er að nota í leik

Almennar ráðleggingar

- Endurtekningar
 - Endurtekning lykilorða í skilaboðum
 - Leyfa barninu og hvetja barnið til að endurtaka orð
- Leggja orð á athafnir
- Baða barnið í íslensku í skólaumhverfinu
- Lestur er bestur!!

Gott að hafa í huga

- Hversu mikið er talað við barnið í gegnum daginn?
- Hefur stuðningsaðili fengið leiðbeiningar um það hvernig hægt sé að skipuleggja málörvun í öllum athöfnum?
- Hefur barnið aðgang að sjónrænum stuðningi?
- Hvernig getum við einfaldað málumhverfi barnsins?
- Eru foreldrar jákvæðir í garð íslensku?

Gagnlegt efni

Vefsíður

- <https://talmal.hi.is/fjoltyngi/>
- [Orð eru ævintýri - rafbók | Miðstöð menntunar og skólaþjónustu](#)
- <https://laerumogleikum.is/>
- www.hti.is
- [Miðja máls og læsis – Stuðningur, fræðsla og ráðgjöf varðandi mál og læsi](#)
- www.lubbi.is

Samfélagsmiðlar

- Töfratal
- Babbl og spjall
- Málsnilld
- Talþjálfun Reykjavíkur

Forrit

- Orðagull
- Orðalykill
- Lærum og leikum

Heimildir

- Roessingh, H. (2005). BICS-CALP: An Introduction for Some, a Review for Others. TESL Canada Journal, 23(2), 91–96.
<https://doi.org/10.18806/tesl.v23i2.57>
- Cummins, J. (1982). Bilingualism and minority language children. Toronto, ON: OISE Press